

Charles Dickens
va publicar fa 156
anys i per entregues
la novel·la 'Una
història de dues
ciutats' ARXIU

**UNA HISTÒRIA
DE DUES CIUTATS**
Charles Dickens

Traducció:
Jordi Arbonès
Editorial: L'Avenç
Barcelona, 2015
Pàgines: 424
Preu: 18 euros

Què ens diu Dickens?

Fonamentada, entre d'altres, en l'assaig de Thomas Carlyle *The French Revolution*, publicat només 50 anys després dels fets que relata, la novel·la *Una història de dues ciutats*, de Charles Dickens, ens permet llegir gairebé de primera mà com el ferment de l'odi originat en un caldo de cultiu despòtic desenvolupa una obsessió venjativa apaivagable només amb un mal subjectivament proporcional a la sang que es vessa.

És ben clar que el fenomen de la Revolució Francesa no va ser solament això, i és ben cert que l'època del terror de la guillotina no va pas ser menys vàlida que altres formalitzacions històriques de la mateixa estratègia política; ara bé, si algú llegeix aquesta novel·la amb la intenció d'observar-hi les raons de la fi d'un règim antic o aquelles que podrien explicar el naixement d'aquest nostre d'anàleg sèquívoca.

Primer, perquè avui la historiografia

(amb l'audiovisual inclosa) ens permet observar aquell procés tan al detall com a l'engròs des de perspectives i punts de vista més diversificats i contrastables.

Segon, perquè el trencament és cosa d'arguments simples i la simplicitat argumental d'aquesta novel·la que, amb uns 200 milions de còpies, sembla que és la més venuda de la història, es concentra en les històries entrelaçades d'un bonàs metge parisenc, el doctor Alexandre Manette, que pateix la reclusió del despotisme aristocràtic francès i viu la liberalitat de la burgesia londinenca, i d'una venjativa senyora Thérèse Defarge, germana de dos joves serfs víctimes del dret de cuixa.

I tercer, perquè en aquesta trama, la Història és l'escenari on el relat es nua. D'aquí el títol original anglès: *A Tale of Two Cities*, que hauríem de traduir més aviat com un conte.

Així doncs, com amb tants altres clàs-

sics posats a les prestatgeries dels clients d'avui, bé convindria que ens preguntéssim sobre les raons que ens haurien de portar a llegir-los.

Deixant de banda l'interès històric i el bagatge cultural de situar l'obra de Dickens en el context que toca, i que penja com un honor al pit de qui observa el ball des de la llotja, hi ha tres aspectes que al meu parer convindria destacar d'aquesta reedició de L'Avenç per fer-la atractiva i profitosa.

El primer té a veure amb la meritòria traducció de Jordi Arbonès del 1991 que, tornada als prestatges de la venda un quart de segle després potser hi exposa d'una manera massa injusta les mancances. Ja he esmentat el títol, que sembla instal·lar-se en el nostre bagatge a través de la llei consuetudinària dels fets consumats, però hi podríem afegir altres solucions, com l'ús dels pretèrits verbals que avui ja són massa anacrònics.

L'apunt

Charles Dickens (Anglaterra, 1818-1870) és autor de títols tan famosos com ara *Oliver Twist*, *Cançó de Nadal*, *Grans esperances*, *Els papers pòstums del Club Pickwick*, *David Copperfield* i *El casolot*, entre d'altres.

El segon es refereix a l'estructura. La novel·la va aparèixer a Londres en entregues setmanals des del dissabte 30 d'abril fins al 26 de novembre del 1859, i no s'aparta d'aquell fenomen que, afavorit per l'expansió comercial de la premsa escrita, ha arribat fins als nostres dies amb el format dels capítols curts que suporten les novel·les majoritàries d'ara. Es tracta d'un fenomen lector propiciat per les servituds temporals del règim contemporani que deia.

I el tercer aspecte que podem veure amb els nostres ulls fa referència a l'escenari o al paisatge en el qual s'insereix l'aventura amorosa d'una novel·la a l'aigua de roses; aquesta, però amb un heroi –en Sydney Carton– grandiosos: malgirbat, viciós, víctima de la mediocritat del *benpensatisme*, i prou intel·ligent i honest per entendre que només esdevenint lapidari és possible superar la presó del *papanatisme* de tots els règims. Per ell tot sol ja pagaria la pena no solament de llegir aquest seu conte, sinó de batre, avui, la pertinència del títol de la novel·la, que no fa justícia ni al seu sacrifici ni al crim social que el força.

La Història, en fi, com a decorat on inserir la història del relat amb què el narrador ens encaterina té en aquest Dickens de ja fa 156 anys la distància exacta per mesurar l'anacronisme de la novel·lística d'avui que encara l'imita. *